

Sygn. akt VU 1071/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 maja 2014 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSR del. Urszula Sipińska-Sęk

Protokolant st. sekr. sądowy Zofia Aleksandrowicz

po rozpoznaniu w dniu 8 maja 2014 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku P. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T..

o rentę socjalną i rentę rodzinną

na skutek odwołania P. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T..

z dnia 17 czerwca 2013r. sygn. (...)

i z dnia 19 czerwca 2013 r. sygn. (...)

- 1. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 17 czerwca 2013 roku i przyznaje wnioskodawcy P. G. prawo do renty socjalnej na okres od dnia 1 lutego 2013 roku do dnia 31 stycznia 2015 roku,**
- 2. oddala odwołanie od decyzji z dnia 19 czerwca 2013 roku.**

Sygn. akt VU 1071/13

UZASADNIENIE

Zaskarżoną decyzją z dnia 17 czerwca 2013 r. znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił P. G. prawa do renty socjalnej.

Zaskarżoną decyzją z dnia 19 czerwca 2013 roku znak (...) (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił P. G. prawa do renty rodzinnej.

P. G. złożył w dniu 19 lipca 2013 roku odwołanie od powyższych decyzji, domagając się jej zmiany i przyznanie mu prawa do renty socjalnej oraz renty rodzinnej.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołań.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

P. G. urodził się (...). Wnioskodawca kontynuował naukę na Politechnice (...) Wydziale (...) do dnia 27 września 2001 roku. Nie ukończył studiów, gdyż nie obronił pracy magisterskiej.

Wnioskodawca ma wykształcenie policealne (ukończył studia- nie obronił pracy magisterskiej), z zawodu jest informatykiem. W okresie aktywności zawodowej (udokumentowane dwa lata tj. 2006-2008) pracował jako informatyk, elektronik, prowadził działalność gospodarczą – projektowanie elektroniki.

Orzeczeniem z dnia 12 listopada 2012 roku Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w P. zaliczył P. G. do osób o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności do dnia 30 listopada 2015 roku., stwierdzając że niepełnosprawność wnioskodawcy istnieje od dnia 11 grudnia 1992 roku, a ustalony stopień niepełnosprawności datuje się od dnia 28 września 2012 roku .

(dowód: Orzeczenie Miejskiego Zespołu do spraw Orzekania o Niepełnosprawności w P.. z dnia 123 grudnia 2012 roku k.258 akt ZUS-teczka)

Wnioskiem z dnia 25 lutego 2013 roku P. G. wystąpił o prawo do renty socjalnej oraz o prawo do renty rodzinnej po zmarłym w dniu 24 stycznia 2013r. ojcu J. G..

(dowód: wniosek o prawo do renty socjalnej z dnia 25 lutego 2013 roku k.1-2, wniosek o prawo do renty rodzinnej z dnia 25 lutego 2013 roku k.1-5 akt rentowych)

Orzeczeniem z dnia 12 kwietnia 2013 roku Lekarz Orzecznik ZUS w oparciu o rozpoznane u wnioskodawcy schorzenia w postaci: zaburzeń afektywnych dwubiegunowych uznał, że P. G. nie jest całkowicie niezdolny do pracy. W ocenie Lekarza Orzecznika ZUS stopień naruszenia sprawności organizmu powoduje u P. G. częściową niezdolność do pracy od dnia 30 stycznia 2012 roku.

(dowód: orzeczenie Lekarza Orzecznika ZUS z dnia 12 kwietnia 2013 roku k. 11 wraz z dokumentacją lekarską, wywiad zawodowy k.254 w aktach ZUS)

W wyniku sprzeciwu wniesionego przez wnioskodawcę od powyższego orzeczenia sprawa została skierowana do Komisji Lekarskiej ZUS, która orzeczeniem z dnia 5 czerwca 2013 roku w oparciu o rozpoznane u wnioskodawcy schorzenia (zaburzenia afektywne dwubiegunowe- stan hipomaniakalny oraz zaburzenia osobowości) uznała, iż nie jest on całkowicie niezdolny do pracy. W opinii Komisji lekarskiej ZUS wnioskodawca jest częściowo niezdolny do pracy od dnia 30 stycznia 2012 roku tj. od początku hospitalizacji w Klinice (...) w Ł. do kwietnia 2014 roku.

(dowód: orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 5 czerwca 2013 roku k.14 akt ZUS wraz z dokumentacją lekarską sprzeciw od orzeczenie lekarza Orzecznika ZUS z dnia 8 maja 2013 roku k.260 w aktach ZUS-teczka)

Aktualnie u wnioskodawcy występują następujące schorzenia: zaburzenia afektywne dwubiegunowe- obecnie epizod mieszany.

Z powodu schorzeń psychiatrycznych wnioskodawca jest całkowicie niezdolny do jakiejkolwiek pracy od dnia 10 sierpnia 2012 roku (od pierwszego dnia hospitalizacji z rozpoznaniem : „CHAD- epizod depresyjny ciężki) i niezdolność ta trwa nadal na okres dwóch lat od daty złożenia wniosków o rentę tj. do 31 stycznia 2015r.

Schorzenie powodujące całkowitą niezdolność do pracy powstało u wnioskodawcy przed ukończeniem 25 roku życia tj. przed (...) 2000 roku.

(dowód: opinia łączna biegłej psychiatry A. R. oraz psychologa J. Ś. k.17-19 oraz opinia uzupełniająca k.36 i verte w aktach sprawy)

Sąd Okręgowy dokonał oceny dowodów i zważył, co następuje:

W przedmiotowej sprawie wnioskodawca domagał się przyznania mu prawa do renty socjalnej oraz prawa do renty rodzinnej po zmarłym ojcu. Podstawową przesłanką, od której zależy każde z tych świadczeń jest istnienie całkowitej niezdolności do pracy ubezpieczonego. Przy czym w przypadku renty rodzinnej całkowita niezdolność do pracy musi

powstać w okresach wymienionych w art. 68 ustawy o emeryturach i rentach z FUS i trwać nieprzerwanie. Natomiast prawo do renty socjalnej przysługuje osobie, która stała się całkowicie niezdolna do pracy z powodu schorzenia, które powstało w okresach wymienionych w art. 4 ust. 1 ustawy z 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2003 r., nr 135, poz. 1268). Oznacza to, że całkowita niezdolność do pracy w przypadku renty socjalnej może powstać nawet po upływie okresów wskazanych w art. 4 ustawy o rencie socjalnej. Wystarczy, aby schorzenie skutkujące obecnie całkowitą niezdolnością do pracy powstało w w/w okresach.

I tak, zgodnie z art. 4 ust 1 ustawy o rencie socjalnej, renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało:

- przed ukończeniem 18 roku życia;
- w trakcie nauki w szkole lub szkole wyższej – przed ukończeniem 25 roku życia;
- w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Osobie, która spełnia warunki określone w art. 4 ust. 1 cytowanej ustawy, przysługuje renta socjalna stała – jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest trwała lub renta socjalna okresowa – jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest okresowa.

Przepis art. 5 powołanej ustawy nakazuje przy tym, aby ustalenie całkowitej niezdolności do pracy następowało na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227).

Zgodnie zaś z treścią art. 67 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych do renty rodzinnej uprawnieni są następujący członkowie rodziny:

- 1) dzieci własne, dzieci drugiego małżonka oraz dzieci przysposobione;
- 2) przyjęte na wychowanie i utrzymanie przed osiągnięciem pełnoletniości wnuki, rodzeństwo i inne dzieci, z wyłączeniem dzieci przyjętych na wychowanie i utrzymanie w ramach rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka;
- 3) małżonek (wdowa i wdowiec);
- 4) rodzice.

Dzieci własne, dzieci drugiego małżonka i dzieci przysposobione mają prawo do renty rodzinnej w myśl art. 68 ust 1 ustawy:

- 1) do ukończenia 16 lat;
- 2) do ukończenia nauki w szkole, jeżeli przekroczyły 16 lat życia, nie dłużej jednak niż do osiągnięcia 25 lat życia, albo
- 3) bez względu na wiek, jeżeli stały się całkowicie niezdolne do pracy oraz do samodzielnej egzystencji lub całkowicie niezdolne do pracy w okresie, o którym mowa w pkt 1 lub 2.

Jeżeli dziecko osiągnęło 25 lat życia, będąc na ostatnim roku studiów w szkole wyższej, prawo do renty rodzinnej przedłuża się do zakończenia tego roku studiów.

Zgodnie z przepisem art. 12 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS za niezdolną do pracy uważa się osobę, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu.

Całkowita niezdolność do pracy występuje, gdy ubezpieczony utracił zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy (art. 12 ust. 2), z tym iż zachowanie zdolności do pracy w warunkach określonych w przepisach o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych nie stanowi przeszkody w orzeczeniu całkowitej niezdolności do pracy (art. 13 ust. 4).

W świetle wskazanych przepisów całkowicie niezdolną do pracy jest zatem osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy na normalnym rynku pracy, przyczyną tej utraty jest naruszenie sprawności organizmu i nie rokuje, że po przekwalifikowaniu odzyska zdolność do pracy.

W przedmiotowej sprawie w celu ustalenia, czy pełnoletni wnioskodawca jest całkowicie niezdolny do pracy, a jeśli tak, to kiedy powstało naruszenie sprawności organizmu powodujące tą niezdolność, Sąd dopuścił dowód z łącznej opinii dwóch biegłych lekarzy psychologa J. Ś. i psychiatry A. R., biegłych właściwych ze względu na występujące u niego schorzenia.

Opinie opracowane przez biegłych lekarzy Sąd ocenia jako jasne, pełne, logiczne i należyście uzasadnione. Biegli sporządzili opinie po zapoznaniu się z dokumentacją medyczną wnioskodawcy, jak również po przeprowadzeniu jego osobistego badania.

W swej opinii biegli wskazali, że wnioskodawca cierpi obecnie na zaburzenia afektywne dwubiegunowe (epizod mieszany). Jest to schorzenie psychiatryczne endogenne, o przebiegu periodycznym, które cechuje się naprzemiennie występującymi zespołami depresyjnymi i maniakałnymi lub hipomaniakałnymi.

Na skutek tych schorzeń wnioskodawca, jak wynika z opinii biegłych sądowych, stał się osobą całkowicie niezdolną do pracy dopiero od dnia 10 sierpnia 2012 roku, a zatem po ukończeniu 25 lat (co nastąpiło w (...) 2000r.) Wówczas bowiem podczas hospitalizacji rozpoznano u niego zaburzenia afektywne dwubiegunowe, które czyni go w ciągłości osobą całkowicie niezdolną do pracy. Wyniki badania testowego psychologicznego wykazały znaczny stopień dysfunkcji i są odzwierciedleniem stanu klinicznego wnioskodawcy.

W opinii uzupełniającej biegli podnieśli, iż zgłaszane i obserwowane podczas badania wnioskodawcy objawy, takie jak wzmożone napięcie, znacznie nasilony niepokój, lęk, obniżenie napędu, obniżenie znacznego nastroju naprzemiennie z drażliwością, zaburzenia koncentracji uwagi, przyspieszenie toku myślenia, natłok myśli naprzemiennie z pustką myślową poczucie derealizacji, podejrzliwość, nieufność, trudności w podejmowaniu decyzji, zaburzenia rytmów dobowych, zaburzenia kontroli impulsów z autoagresją (m.in. uderzanie głową w drzwi i ścianę, wyskubywanie włosów) są na tyle znacząco nasilone, że czynią skarżącego osobą całkowicie niezdolną do pracy.

Zarówno biegła psychiatra A. R. jak i psycholog J. Ś. wskazały na brak wyraźnych okresów dłuższej poprawy objawowej i dobrego funkcjonowania, o czym świadczą liczne hospitalizacje psychiatryczne (dziewięć od 2009 roku do 2013 roku, przy czym w 2013 roku aż 3 - ostatnia w lipcu 2013 roku).

Odpierając zarzuty ZUS biegłe zaznaczyły, iż adnotacja zawarta w wypisie ze szpitala psychiatrycznego z dnia 26 lipca 2013 roku: o częściowej poprawie stanu psychicznego, nie świadczy - jak sugeruje organ rentowy - o zdolności do podjęcia przez wnioskodawcę pracy zarobkowej, a jedynie o uzyskaniu pewnej poprawy funkcjonowania. Poprawa ta zdaniem biegłych jest na niewątpliwie niskim poziomie. Taka poprawa stanu zdrowia nie wpływa na zmianę stopnia niezdolności do pracy wnioskodawcy, gdyż mimo niej jest nadal osobą całkowicie niezdolną do pracy.

Schorzenie psychiatryczne, które obecnie skutkuje całkowitą niezdolnością do pracy powstało u skarżącego już w 17 roku życia. W tej dacie wystąpiło u wnioskodawcy nasilenie objawów depresyjnych naprzemiennie z maniakałnymi lub hipomaniakałnymi, co skłoniło wnioskodawcę i jego rodziców do zasięgnięcia opinii lekarza psychiatry oraz podjęcia

terapii psychologicznej, o czym świadczą zapisy w dokumentacji lekarskiej z pierwszych wizyt w PZP w 1992 roku oraz w kolejnych latach do 1997 roku. W okresie 1992-1997 – jak podkreślają biegli - rozpoznawano u wnioskodawcy fobię szkolną i zespół paranoidalny. W późniejszych latach następowały naprzemiennie okresy manii lub hipomanii oraz depresji i niektóre epizody efektywne przebiegały z obecnością objawów psychotycznych, które potwierdzone zostały okresowo rozpoznawanymi zespołami paranoidalnymi, co przejawiało się skokowymi nierównomiernymi postępami w nauce, trudnościami w relacjach z innymi osobami, następnie trudnościami w związkach, w życiu zawodowym, w zatrudnieniu (mimo wysokich kompetencji zawodowych i wysokiego poziomu intelektu) konfliktami z prawem, oraz licznymi hospitalizacjami itp. Z tym, że przed sierpniem 2012r. schorzenie psychiatryczne nie było na tyle nasilone, aby czynić wnioskodawcę osobą całkowicie niezdolną do pracy. Brak na to jakichkolwiek dowodów medycznych.

Sąd opierając się na opiniach biegłych stwierdził, że stopień zaawansowania występujących u wnioskodawcy schorzeń natury psychiatrycznej skutkuje jego całkowitą niezdolnością do pracy. Aktualny stan zdrowia uniemożliwia mu bowiem wykonywanie jakiegokolwiek pracy. Również czasokres niezdolności do pracy wnioskodawcy Sąd ustalił w oparciu o zgodne opinie biegłych na okres dwóch lat od daty złożenia wniosku o rentę tj. od dnia 1 lutego 2013r. do dnia 31 stycznia 2015r.

Biorąc pod uwagę, że prawo do renty rodzinnej zgodnie z art. 68 ust 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS przysługuje dziecku zmarłego ubezpieczonego bez względu na wiek, tylko wówczas, gdy dziecko to stało się całkowicie niezdolne do pracy najpóźniej przed ukończeniem 25 roku życia, a P. G. stał się całkowicie niezdolnym do pracy dopiero od dnia 10 czerwca 2012 roku, a zatem po ukończeniu 25 roku życia, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie od decyzji odmawiającej mu prawa do renty rodzinnej.

Na uwzględnienie zasługiwało natomiast odwołanie skarżącego od decyzji omawiającej mu prawa do renty socjalnej. Z opinii biegłych mającej oparcie w dokumentacji medycznej wynika, że schorzenie psychiatryczne, które obecnie skutkuje u wnioskodawcy całkowitą niezdolnością do pracy powstało w 17 roku jego życia, a zatem w okresie, o których mowa w art. 4 ustawy o rencie socjalnej. Z tych wszystkich względów Sąd Okręgowy uznał, że wnioskodawca spełniła przesłanki z art. 4 ust. 1 powołanej wyżej ustawy , i na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w punkcie 1 wyroku.